

27. január 1

Apok
 a b kivitelben
oskovits
 ad, Cluj, Cal.
 inand No 8
 Az udvarban

og
et
 vevőinek
si Fii
Herbert
 gele Fer-
 elényi u.)

et
 szet
 rutnyomda,
 F. k.: Timi-
 Mercy No. 8.

erger
 a en gros

u
 rad
 cu
 é r)

6-19

he
bank
nişoara

késnélküli

L

váló por
 ország területén

ienia
 ból a legjobban
 borotváló szer
 nem marja
 vakodjunk az
 utánzatoktól.
 IDEAL
 u a valódi.

odrász
 nand 30.
 Glanzman
 Voda 40

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Cluj-Kolozsvár, St. Baron
 utca (Hracsai-utca) 18
 Telefon:
 Szerk. és kiadóhivatal:
 875, 238 és 1947
 M. H. Sz. — — — 238
 Egy más ára pályaszav-
 200 1927
 Cluj-Kolozsvár

29/377

Amasotter Róbert

2. II. 8.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
 Romániában

Egész évre	— — 1150
Félévre	— — 600
Negyedévre	— — 320
Egy hónapra	— — 110

★
 Csehszlovákiában

Egy hónapra	— — 40.—
Egy szám	— — 2.—

Újévi optimizmus, szomorú valóság

— Külpolitikai figyelő —

Az újévi ünnep alkalmával Európa számotvető politikusi, sőt szűkebb európai politikusi is, megtették szokásos nyilatkozataikat, amelyek csak úgy duzzadnak a reménységtől és — bizony — idekolatlanul látszó optimizmussal. Régi lélektani igazság az, hogy igazán csak a kétségbeesettek tudnak reménykedni, vagy azok, akik másoknak akarják reményt juttatni azért, mert ők maguk már semmiben sem hisznek.

Mindenesetre megnyugtató s a reményüket vesztett tömegek számára bsvált narkotikum: biztató kijelentések körvonalait megrajzolni. A jó orvos módszere ez, aki reménytelennek látszó betegeknek életét szokta megnyújtani biztató, meleg, emberi szavakkal. Európa vezető politikusi ilyen súlyos betegek tekintik Európa népeit, amelyeknek lelkiületét nagyon is megüli a kiáztatatlanság érzésvilága, az élet bizonytalansága, az egyre fokozódó pauperizmus, a mindentűt lezúllott pénzügyi élet, a háborús feszültségek s az egyre fokozódó munkanélküliség.

Annál érdekesebb, hogy e sávár tények ellenére a legtöbb nyilatkozó politikus, vagy államférfi a pacifizmus jövőjébe vetett hittel nyilatkozott meg a béke mellett, mely szerinte egyre erőteljesebben kopogtat a jövőző idők kapuján. Kétségtelen, hogy az elmúlt évben számos olyan lépés történt, amely különösen a két régi ellenfél: a német és francia közeledésének ügyét szolgálta s a két állam között olyan atmoszférát teremtett, amely a versaillesi békeszerződés létrejöttékor még teljesen elképzelhetetlen volt. Hindenburg elnök nyilatkozata tehát, amely Németország megerősödését hangsúlyozta ki, nem nélkülöz bizonyos objektivitást. Ezzel szemben azonban Horthy kormányzó nyilatkozata, melyben a magyar konszolidáció jövőjéről nyilatkozik, kissé irrealisnak tűnik fel, mert hiszen nagyon is jól tudjuk, hogy Magyarországon a külső rend bászói mögött még mindig nagy nyomorban szenvedő tömegek vannak.

Nagyon érdekes és főleg nagyon elgondolkasztó Csang-Cao Lin kínai diktátor nyilatkozata is. A kettészakadt Kína fehér gárdáinak vezére a nagyhatalmak jóindulatára appellál Kínával szemben s különösképpen Anglia jóindulatára hivatkozik, mint arra a nagyhatalomra, amely nemrég nyilatkozta ki azt a szándékát, hogy Kínának joga van az önmaga kormányzásához s a hatalmaknak mindent meg kell tenniük arra, hogy Kína autonómiája többé csorbát ne szenvedjen. A kellemes szavak mögött azonban egy hatalmas világtörténelmi dráma körvonalai bontakoznak ki: Anglia hatalmas erőfeszítéssel a világhatalom megtartásért, melynek érdekében szinte naponta játsza ki veszedelmes játszmáit. A litván forradalom, az olasz fasizmus, a mexikói petróleumháború mögött mindenütt az angol diplomácia keze érezhető, mely elszánt akarattal tör egyetlen célja felé: elzárni Oroszországot attól a misztikus határoktól duzzadó tevékenységtől, melyet a keleti népek eddigi letargiáját felházza s harconalra állítja az európai imperializmus elnyomásával szemben őket. Ezt a célt szolgálja az az engedékenység is, melyet Anglia Kínával szemben most gyakorol.

Az újévi nyilatkozatok legérdekesebb részét kétségenkívül a Magyar- és Franciaországban működő pápai nunciusok békevágytól áthatott megnyilatkozásai, melyek szűkebb európai sőt világos radikális és szocialista Briand prefizmusával. A pápai udvar — úgy látszik —

komolyan megtalálta lelkiismeretét s az egyház presztízisének rekonstruálása kedvéért sajnósen hallgatja hangját a béke érdekében. A szomorú azonban az, hogy a hajdan harcos egyház ezt az elszántságát és akaratát, csupán demonstratív tudja érvényre juttatni, lényegében azonban semmit sem tud tenni, főleg pedig nem tud harcot indítani a harc szellem lefokozására.

A békés nyilatkozatok, a reményteljes hitelességek sorozatában külön figyelmet érdemel Goga Octavian román belügyminiszter nyilatkozata is, mely szintén duzzad a fölöz optimizmussal. Békét, rendet és munkát ígér a belügyminiszter ur, akinek békés hangulatát ezidőig a valóság korántsem eszkomptálta. De

mert nem akarjuk megrontani sem a maguk sem az újévi hangulatát, elhiszük neki, hogy a szándék mindenesetre megvan benne arra, hogy a rend, a béke és a konszolidáció korcska vitradjon reánk, annyit szenvedett kisébbségekre is.

És általában egy pillanatra a sok ígért és rózsás remény csillogtatás ködében felednünk kell azokat a tényeket, amelyek mindent bizonyítanak, csak békés szándékokat nem, csak a nép-ek egymást megértésre való törekvést nem. Felednünk kell, hogy a „pacifista“ Franciaország és Anglia ma sokkal több katonát tart fegyverben, mint a békeévekben, hogy Olaszország hihetetlen mértékben fegyverkezik, hogy délen, keleten és nyugaton mindenütt forradalmak tüze lobban s a táviróvonalak szinte már beleizzanak azoknak a véres híreknek további-tésában, amelyek egyáltalán nem igazolják az államférfiak újévi derűs hangulatát.

Goga belügyminiszter az újévi üdvözlések alkalmával megnyugtató kijelentéseket tett a zsidó iskola-hérdésről és az állampolgársági ügyről

(Cluj-Kolozsvár, január 3. Az Új Kelet tudósítójától.) Újév napján délelőtt 11 órák a kolozsvári vármegyeháza ünnepélyes recepció volt, amelyen a kormány képviselőiben megjelent Goga Octavian belügyminiszter és Jon Lup s, a közegészségügyek minisztere. Előre megállapított program szerint Kolozsvár összes hatóságának és testületének képviselői üdvözölték a kormány megjelent tagjait.

A prefektúra dísztermében megjelentek Kolozsvár összes notabilitásai, egyházi és világi előkelőségei. A dobogón helyet foglaltak a miniszter kosa kívül Papp Danila tábornok, a VI. hadtest parancsnoka és dr. Calutiu Marcian Kolozs megye prefektusa. Előnek az egyház képviselői járultak a miniszterek elé, boldog új évet kívánva a királyi család minden tagjának és az ország vezetőinek. Ivan gör. keleti püspök, Daianu gör. katolikus esperes a román egyházak, Hirschler József dr. a román katolikus, Makkei Sándor dr. a református és Alberti lelkes a lutheránus egyházak nevében üdvözölték a vendégeket. Az összes üdvözlő beszédek román nyelven hangzottak el.

A zsidó hitközségek üdvözlése

Az ortodox zsidó hitközség nevében a küldöttséget vezető Adler Sámuel elnök és dr. Klein Miksa, a neológ hitközség nevében dr. Eisler Mátyás főrabbi és dr. Fischer József elnök tolmácsolták a zsidóság üdvözlését. A hivatalos üdvözlések után Goga belügyminiszter hosszabb eszmecsere folytatótt a zsidóság képviselőivel, akik feltárták a belügyminiszternek a kolozsvári zsidóság panaszait és kívánságait. A Tarbut-iskolák nyilatkozatait és kívánságait. A Tarbut-iskolák belügyminiszter megnyugtató kijelentéseket tett. Megígérte, hogy a kérdést tanulmányozni fogja és legközelebbi kolozsvári útja alkalmával meglátogatja az intézetet.

Az állampolgárságok ügye

A zsidók állampolgárságára vonatkozólag ugyancsak megnyugtató kijelentést tett a belügyminiszter. Közölte, hogy a szerzett és törvényileg biztosított jogokat tiszteletben fogják tartani, a naturalizálást végrehajtják és senkinek állampolgárságát nem fogják elvonni. „Az idegenek közt azonban — tette hozzá a belügyminiszter — akik törvényellenesen tartózkodnak az ország területén, erős rostálást kell végrehajtani.“

Az egyházak után a diplomáciai kar üdvözlése következett. A francia, angol, csehszlovák, csatrák, német és magyar konzulok üdvözlő beszédei után különböző állami intézmények, a katonaság, bíróság, egyetem, vármegye, vészt, posta és pénzügyigazgatóság képviselői üdvözölték a minisztereket.

Goga miniszter válasza

Az üdvözléseket Goga miniszter köszönte meg. Őök mindannyian — mondotta Goga — az állameszmé képviselik. Boldog vagyok, hogy ennek dokumentálását Erdély fővárosában ilyen egységes megnyilvánulás mellett tapasztalhatom, mert ez Erdély akaratát jelenti. Jelenti pedig fajti és vallási különbségre való tekintet nélkül. Köszönetem szól elsősorban a felekezetek képviselőinek, akik a legerősebb pillérei az államnak. Szól továbbá a diplomáciai karnak. Románia békében akar élni az összes szomszédokkal, szövetségekkel, a volt ellenéggel egyaránt. Folytatni kell az ország konszolidálási munkáját.

— És itt elsősorban a kultur-intézmények-

MAGYAR SZINHÁZ

Molnár Ferenc:

Játék a kastélyban

Pén es január 7.	Szombat január 8.
Vasárnap január 9.	
Hé f3 január 10.	Kedd január 11.

Főszereplők: Poor Lili, Janovics Jenő, Mihályfy László, Hoykó Ferenc, Kemény László, Selmecei Mihály, Lantos Béla.

A leltározás ideje alatt az eddigi olcsó harisnyaárakat még mélyebbre szállította le „SIPOS”, Cluj, Regele Ferdinand-ut 8. szám.

hez fordulok. Erdély területi meghódítása után kulturális és szellemi egybeolvadása kell, hogy következzen s e téren az iskolának, egyetemnek, tanári és tanítói karnak, de főleg a tanuló ifjúságnak fontos hivatása van.

A kormány helyzete szilárd — mondja Goga belügyminiszter

A udzölések után a belügyminiszter fogadta a kisebbségi sajtó képviselőit, akik előt nyilatkoztak az ország aktuális problémáiról.

— Békét, nyugalmat, csendes alkotó munkát

„Chérem” alatt Munkács egész zsidósága

A munkácsiakat a belziek, a belzieket a munkácsiak átkozták ki. Spira főrabbi nyilatkozata a chéremről

(Cluj-Kolozsvár, január 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az elmúlt héten több távirati tudósítást kaptunk a világbotránynak induló munkácsi „kiátkozási” esetről. Mi akkor a szenzáció kedvéért nem akartuk a nyilvánosság előtt pertraktálni az ügyet mindaddig, amíg a munkácsi események lefolyásáról teljesen autentikus értesülést nem szereztünk. Közben egyes erdélyi lapokban cikkek jelentek meg olyan beállításban, mintha a munkácsi rabbinátus Rokeach belzi rabbit átkozta volna ki, holott a belzi Rokeach — amint arról az Uj Kelet annak idején megemlékezett — hónapokkal azelőtt meghalt Belzben.

Mint hogy most már módunkban áll a munkácsi eseményekről hiteles forrásból szerzett értesüléseket adni, az alábbiakban közöljük a „kiátkozási” eset lefolyását:

Az előzmények

A belzi eset előzményei visszanyulnak a világháborúnak arra a szakára, amikor az Ausztriához tartozott Galicja területéről az északmagyarországi megyébe özönlött a menekülők tömege. Ezek között volt Lázár Rokeach a hírneves belzi főrabbi is, aki Munkácsra telepedett meg. Itt hamarosan tábort szerzett előszörban a munkácsi chaszidok ama részéből, akik Spira munkácsi főrabbinak már régebről ellenfelei voltak. A két „rebbe” közötti elfojtott antagonizmus az idők során nyílt ellenségeskedéssé és méltatlan, gyűlölködő torzalkodássá fajult. A háboru után, minthogy Lengyelországnak bizonyos részeit, közöttük Belz városát és környékét, a háboru és az azt

hoz az újv a politikában. Szélső és nyugalom az egész vonalon. A kormány helyzete szilárd, a leggyeőbb bizakodással nézünk a jövő elé.

— Mi igaz abból, — kérdeztük — hogy a kormánypárt és nemzetipárt között furiás tárgyalások vannak folyamatban?

— Mindenkit szívesen látunk, aki közös politikai elveket vall velünk és közös politikai platformra helyezkedik velünk. Baráti kezét szoritunk mindazokkal, akik demokratikus elveink megvalósításában követni akarnak és az ország érdekében szívesen dolgoznak velük együtt.

Az általános helyzetre vonatkozólag kijelentette a belügyminiszter, hogy a kormány békés nyugalmat és a rend eszméjét akarja biztosítani az országban, mint előfeltételeit minden konszolidációs törekvésnek. Az ország teljes gazdasági talpraállításában és politikai megerősítésében minden polgárnak munkájára és közreműködésére számít, nemzeti ségi különbségre való tekintet nélkül.

követő forradalmak pusztításai ugyszólván lakhatatlanná tették, Rokeach tábora is Munkácsra maradt. Spira hívei ugyan több ízben megkísérelték Rokeach kiűztetését, ez azonban mindig meghiúsult főleg azért, mert a munkácsi főrabbi a prágai kormány előtt — állítólagos magyarbarátsága miatt — már régóta kegyvesztett.

Rokeach az áldatlan harc elől az első kiűztető alkalommal visszatért a konszolidálódó Lengyelországba. Azonban távozásával még nem szűnt meg a hívei és a Spira-hívek közötti ellentét, sőt akkor sem, amikor meghalt. E harc az utóbbi időben élesebb formát vett és ennek eredménye egy „chérem” volt, amit egy lembergi „bászid” hozott Lázár Spira és hívei ellen. Az anstéma ebben az esetben azt jelentette, hogy vallási átok alatt áll a Spira-tábor rituális vágatása, temploma, fűrdője, chéderje. A belzi-tábor röpiratokban terjesztette az ítéletet, ami ellenakcióra késztette a Spira-híveket. Ezek a munkácsi rabbi bst-hamidrasában néhány vidéki rabbi közbenjárásával szintén anatómát mondtak ki a Rokeach-hívőkre. A helyzet tehát Munkácsra most az, hogy minden chaszid „átok” alatt áll.

Spira főrabbi nyilatkozata

A Spira-hívek az átok kihirdetése után a szerdára virradó éjjel behatoltak a belziek imaházába és itt darabokra zúzták a berendezést és eltépték a lembergi chéremet tartalmazó plakátokat és röpiratokat. A hatóság megindította a nyomozást, de eddig minden eredmény nélkül. Tudósítónk fölkereste Spira Lázár főrabbit,

EZT A SZELVÉNYT A LAP BELSEJÉBEN FELSOROLT KÉRESKEDŐK

LEI 5 LEI

ÉRTEKBEŊ, A VÁSÁROLT ÖSSZEG TIZ SZÁZALÉKAIG KÉSZPÉNZFIZETÉS GYANÁNT FOGA DJÁK EL

Ez a szelvény érvényes Jan. 29-ig.

akit az utóbbi nspok eseményei erősen megviseltek. Arra a kérdésre, hogy milyen mértékben folyt be a „chérem” kihirdetésére, a főrabbi ezeket jelentette ki:

— Én csak utólag szereztem az egész ügyről tudomást, mert nekem arról senki említést nem tett előzetesen. Azt sem tudtam, mi van készülében, csak vasárnap este, amikor híveim ezrel megjelentek a templomban, értesültem arról az imponáns és páratlan hitvallásról, amelyet híveim tettek mellettem. Nem mondom, nagyon jól esett látnom, hogy az igazságnak és tisztességnek sok védelmezője akad még Munkácsra, csupán az a körülmény hatott rám zavarólag, hogy éppen egy névtelen akcióval kapcsolatban nyilvánult meg ez a nagyszabású demonstráció, sőt szóra sem érdemesitem az egész akciót, amelyet bizonyos névtelen elemek szerveztek és amelynek most nem akad gazdája.

A hitközségi elnök nyilatkozata

Króó Béla hitközségi elnök a „chérem-ügyben” így nyilatkozott:

— A hitközséghez több aláírással ellátott beadvány érkezett, amelyben sürögő választmányi felhívást kértek ebben az ügyben. A magam részéről a rabbitanács illetékeséget tartottam kompetensnek az ügy elintézésére, s miután az foglalkozott a kérdéssel elhatározta, hogy a talmud előírásainak megfelelően kell eljárni azokkal szemben, akik a belzisták szennylatát szörkezették és terjeszték, vagyis „chérembe” kell tenni őket. Ez vasárnap este megtörtént. Én minden erőmmel a hitközségi béke megóvásán fáradozom és neha az utóbbi napok eseményei komolyan veszélyeztették a béke művét, erős a hitem, hogy a végleges béke kialakulását nem fogja kellemetlenül hátráltatni a chérem áltai előidézett helyzet.

Hatósági vizsgálat

Érdekesége az ügynek, hogy a föltűnéskeltő esetben a hatóságok is beavatkoztak. A kiátkozásról szóló jelentések eljutottak Prágába, ahol az egyik újság szerkesztősége a hatóságok álláspontját illetően kérdést intézett az igazság- és a belügyminisztériumokhoz. A minisztériumok azt a választ adták, hogy a példátlan vallási aktusról tudomásuk van és egyrészt a főügyészségtől, másrészt a ruszinszkói kormányzóságtól részletes jelentést kértek. Eddig még sem az ügyészség, sem a kormányzóság nem foglalt állást, de nem is tulajdonítanak az ügynek túlzott jelentőséget. Az a vélemény alakult ki, hogy az exkommunikációt az igazságszolgáltatási hatóságok a magyar büntetőtörvény, vagy esetleg az 1921. évi cseh-szlovák terror törvény alapján bírálhatják el.

A chérem

A chéremre vonatkozólag kérdést intéztünk Glasner Akiba főrabbihoz, aki kijelentette, hogy ezt a zsidó egyházi átkot már svitazédek óta nem gyakorolják, különösen amikor a modern államokban minden néven nevezendő egyházi átkot büntetőjoggal üldözik. A hit régebben „chérem” alá helyezték, azt a zsidó árszadalmi és vallási életből teljesen kiközösítették. Egy hajlék alatt nem volt szabad élni vele és mint a belpolitikát, ugy kellett kerülni minden zsidónak. Még haló porszában sem reppott végtisztességet és zsidó temetőben sem volt szabad nyugodni, hanem az árokban a temető szélén, ahová öngyilkosokat temettek, volt a nyugvóhelye.

Ne felejtessen el
vadásolni az Uj Kelet szelvényeivel

LÉLEGZETET VÉRE EGY VALDA PASTILLÁVAL SZANKBAN

MÉGVÉD A HIDEG, NEDVSSÉG ÉS BACILLUSOK ELLEN EZEN KÉSZÍTMÉNY FERTÖTLENTTŐ SZEREI IMPREGNALJÁK A LEGELÉRHETETLENEBB RESZKET IS ÉS MEGVÉDIK A TORKOT, MELLET ES TUDÓT MINDENFÉLE INFLAMMÁTIÓ SÉRÜLÉS ES MEGTÁMASDAS ELLEN

GYEREKEK, FELNÖTTEK ÉS ÖREGEK VEGYÉTEK AZONNAL ÉS TARTSÁTOK MINDÉG KÉZNÉL

A DOBOZ FAC-SIMILJE KAPHATÓ MINDEN GYÓGYSZERTARBAN

A teme Nede

Két külön

(Temesvára T) let tudósítójától. pán kiragadott ben tipikus a egy idő óta val gát ita Temesvá sletének tegnap zottak el ezek moru képét adj állásban vissza a köz érdekében lakire.

Ezuttal i né nizztrá orról van hajásról nem az Uj Kelet, m Marosvásárhelye ügyeit.

Amikor Lep zetes in-pedció pénzügyigergő delezut is áth gató még jofos máris kijelentet rekedő-koldotts zái arányával arányt fokozni inteneiváhté tes

Ez a bejelene mert hiszen mi egyike azoknak több adót fizeti

Amikor a k rülményre felhu Nedeleszu Angi polgárok főköte adók megfizetés arra, hogy az á jen sz adózókka itt ugy látszik tást tenni: Ang hrom száztalék mig nálunk a k jövedelem tizen

Ezután a ne zés után nem so gársága sz uj p lán mégsem szá gek egész özöné

Ami sem

Az alábbi ez kül ismertejük:

Az egyik rokon hölgy érk vendég nyilván kísokat, mert n gával, amelyekre ket róttak ki a hölgy ebtől hus azzal, hogy a ki hivat-l ezután s messvári pénzüg látogatására érke a hátralékos 30

A hölgy szer Párisba, mire V eszközöltetett vé kdő a törvénye amely ki is mon tartozik felelősség zástért. A törvé a pénzügyig-zege npon rendőri a jelent meg a munkái kíséretét nére megterdte

A kereskedő stéki döntés, ne len volt rokona ezer lejt, valami mélyzet” napidij azután a kereske mint zsarolás oltette sz ügyezze

Ez a második áruház tulajdono

A temesvári kereskedők erélyes akcióit kezdenek Nedeleanu pénzügyigazgató tulkapásai ellen

Két különös eset a sok közül. Kun Richard nyilatkozata a készülő akcióról

(Temesvári Tudósítójától) Az alábbi felsorolt esetek csupán kiragadott epizódjai annak a minden ízében tipikus adóbehajtási rendszernek, amely egy idő óta valóságos szörnyűséget okozott a Temesváron. A bázis kereskedők egyesületének tegnapi esti választmányi ülésén hangzottak el ezek a súlyos történetek és ezek nyomoru képet adják annak, hogyan lehet felsős állásban viselkedni ezzel a hatalommal, melyet a köz érdekében ruház rá az államhatalom valakire.

Ezzel ismét Nedeleanu pénzügyi adminisztrációjáról van szó, akinek erőszakos adóbehajtásáról nem egy ízben emlékezett már meg az Uj Kelet, még abban az időben, amikor Marosvásárhelyen vezette a pénzügyigazgatóság ügyeit.

Egy furcsa beköszönő

Amikor Lepadatu pénzügyminiszter emlékeztetés inspekción körutján a legtöbb erélyes pénzügyigazgatóság vezetését kicserélte, Nedeleanu is a helyszere Temesvárra. Az új igazgató még jóformán át sem vette új hivatalát, máris kijelentette az ördöglésére megjelent kereskedő-küldöttség előtt, hogy Temesvár adózási arányával nagyon megelégedve. Ezt az arányt fokozni kívánja, a behajtásokat pedig intenzívebbé teszi.

Ez a bejelentés érthető meglepetést keltett, mert hiszen mindenki tudja, hogy Temesvár egyike azoknak a városoknak, amelyek a legtöbb adót fizetik.

Amikor a küldöttség vezetője erre a körülményre felhívta az adminisztrátor figyelmét, Nedeleanu Anglia példájára hivatkozott, ahol a polgárok fokozott adóterheket tartják az állami adók megfizetését és így csak ritkán kerül sor arra, hogy az állam végrehajtói hatalmával éljen az adózókkal szemben. A pénzügyigazgató itt úgy látszik elfelejtett egy kis összehasonlítást tenni: Anglia az öszjvédelem legfennálló három százalékaival terhel az adóalanyt — míg nálunk a különféle adók összege néha a jövedelem tizenhat százalékát is meghaladja.

Ezután a nem éppen barátságos bemutatkozás után nem sok jót várható Temesvár polgársága az új pénzügyigazgatótól, de arra talán mégsem számított, hogy a törvénytelenégek egész özönét fogják rándítani.

Amikor egy törvénytelen határozat sem nyújt elég védelmet

Az alábbi eseteket minden kommentár nélkül ismertetjük:

Az egyik kereskedőhöz nemrégiben egy rokon hölgy érkezett látogatónak Párisból. A vendég nyilván nem ismerve az itteni vámszokásokat, mert néhány selyem ruhát hozott magával, amelyekre mintegy övenezer lej illetéket róttak ki a vámvizsgálat alkalmával. A hölgy ebből huszezer lejt nyomban lefizetett azzal, hogy a kirovás ellen felelőz. A vámhivatalt ezután szabályszerűen értesítette a temesvári pénzügyigazgatóságot, hogy rokonai látogatására érkezett párisi hölgytől hajtsa be a hátralékos 30 ezer lejes bírságot.

A hölgy azonban időközben visszatért Párisba, mire Nedeleanu a hölgy rokonánál esküvelletett végrehajtást. Ez ellen a kereskedő a törvényességhez fordult jogorvoslatért, amely ki is mondotta, hogy a kereskedő nem tartozik felelősséggel a párisi rokon vámterozásáért. A törvényesség határozatáról értesítette a pénzügyigazgatóságot is, de ennek dacára egy napon rendőri asszisztencia mellett végrehajtó jelent meg a kereskedő lakásán nyolc-tíz munkás kíséretében és minden tiltakozás ellenére megkereste a lakás kiirtését.

A kereskedő hiába mutatta fel a törvénytelen döntést, nem használt. Végül is kénytelen volt rokona helyett kifizetni a harmincezer lejt, valamint a végrehajtó és „segédzemelet” napidíját és a fuvaros bérét. Másnap azonban a kereskedő úgy a pénzügyigazgató, mint zsarolás címén a végrehajtó ellen megtette az ügyészségnél a feljelentést...

Egy másik eset

Ez a második eset az egyik előkelő divatruház tulajdonosával történt:

A kereskedőnek egy nagyobb tétel külföldi áruja érkezett a vámhoz. Nem volt azonnali annyi pénz, hogy a nagyobb összeget hitveső vámtól kifizesse és ezért 14 napig a vámnál tartotta az árut. A két hét letelte után lefizette a vámtaxát, valamint az áru fekébrét és az árut a vámtól fizetésbe vitette, ahol megkezdte annak kiadását.

Időközben megérkezett a pénzügyigazgatósághoz a vámhivatal elkészített értesítése, hogy a kereskedő nagyobb összegű vámmilletéket még nem egyenlített ki. Erre a legelőkelőbb üzleti forgalom idején egy végrehajtó jelent meg az üzletben, az elmaradhatatlan rendőri asszisztencia mellett és kijelentette, hogy ott a helyszínen nyomban megkezdje az árverést. Az üzlet előtt már várt egy igésszekér ésnéhány munkás.

Az üzlet tulajdonosa erre megmutatta a vámnyomtat, amellyel igazolta, hogy a számlázott illetéket már kiegyenlítette és kérte a végrehajtót, hagyja el az üzletet, mert tulajdonos jelenléte általános feltűnést kelt. A végrehajtó azonban nem fogadta el az igazolást és úgy, ahogy felhívta az üzletet, az üzletet elhagyta. Erre a nem mindennapi látványra természetesen óriási csődület támadt. A végrehajtó ezután hargosan felszólította a közönséget, hogy ne maradjon be vásárolni, mert őt perc múlva kezdődik az árverés és ott csak lehet majd árut kapni...

Német kezdeményezésre jött létre a német-olasz szerződés

Stresemann nem kapott meghívást Rómába. A Stefani-ügynökség hivatalos jelentése

(Róma, január 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Stefani-ügynökség hivatalos jelentése a külföldön az olasz-német szerződésről elterjedt alaptalan állításokkal szemben kijelenti, hogy a szerződés kezdeményezése a német kormánytól indult ki. Az első javaslatot Stresemann Genfben tette, Grandi meghatalmazott olasz miniszternek. A válóságban a szerződés két tervezet eredménye, amelyeket a tárgyalás után összeváltak és belőle mindent kiküszö-

A kereskedőnek hosszú, izgalmas hajtsa után, végül sikerült előkaparintania a pénzügyigazgatóság helyettes főnökét, aki intézkedett astán az „árverés” felfüggesztése iránt. Ez a végrehajtó még most is a pénzügyigazgatóság szolgálatában áll!

A kereskedők akciója

A sok hasonló eset közül csak ezt a két fenti epizódot ragadtuk ki, mint olyanokat, amelyek alkalmasak arra, hogy izelítőt adjan k szokból a hatósági tulkapásokból, amelyek itt Temesváron napirenden vannak az adó- és vámmilletékek behajtásával kapcsolatban. A kereskedők választmányi ülése a legnagyobb megdöbbenéssel tárgyalta ezeket a tulkapásokat és elhatározta, hogy minden rendelkezésre álló eszközzel harcolni fog ezek megszüntetése érdekében.

Kun Richard, az Arad bányási kereskedők egyesületének elnöke az akcióval kapcsolatban egyébként a következőket mondotta munkatársunknak:

— Akcióba kellett lépniük, mert a pénzügyigazgatóság eljárása a jogtalanság és hitelrontás minden kritériumát kimeríti. Minden olyan esetről, ahol hasonló hatósági tulkapásokkal állunk szemben, jegyzőkönyvet veszünk fel, amelyet szemtanúkkal írunk alá. A napokban küldöttségileg fogjuk felkeresni a prefektust és ha nyomban nem kapunk jogorvoslatot, az összes jegyzőkönyveket egy memorandum kíséretében felvitesszük a pénzügyminiszterhez és ha ez se használ, képviselőink útján a parlamentben is szóváltástuk sérelmeinket.

(s.-m.)

„Az új jugoszláv kormány külpolitikája a szlav népek blokkjának és a balkáni liga megalakítására irányul”

A „Temps” vezércikke. Megszilárdult az Uzonovics kormány helyzete

(Páris, január 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Temps” legutóbbi számaiban nyilván sugalmazott vezércikkben foglalja az új jugoszláv kormány összetételével és megállapítja, hogy az új kormány ismét teljesen a radikális párt befolyása alatt áll és egyenes folytatója Pastos politikájának. Az a tény, hogy a Radics párt megmaradt a kormányhivatalokban és hogy kísérlet folyik a szlovén néppártnak a kormányba való bevonására, a lap szerint arra enged következtetni, hogy talán mégis csak sikerülni fog megalakítani a nemzeti egység kormányát, amely Jugoszlávia számára főleg külpolitikailag téren rendkívül fontos volna.

Nincsen külpolitikájának alap gondolatával az olasz-jugoszláv együttműködésről szemben — folytatja a „Temps” — az új jugoszláv kormány külpolitikája ugyilatszük a szlav népek blokkjának és a balkáni ligának megalakítására irányul. A szerb horvát-szlovén királyságnak függetlensége szempontjából elsősorban a kisanterre kell támaszkodnia, mert csak ez az állam szövetség tudja garantálni Európában a béke fentartását. Egyben melegen óhajjuk azt is, hogy Jugoszlávia bétűljön ki Olaszországgal és e hibektől mentes az albán-olasz szerződés nem állhatja az útját és nem késleltetheti.

Radics ellen nem követték el merényletet

Azt az elterjedt hírt, mintha Radics ellen merényletet követték volna el, a „Patria” című

lap megcáfolja. Radics a tegnapi napon is a szokásos módon töltötte el és semmi különös nem történt vele.

Egyébként az Uzonovics kormány helyzete megszilárdultnak tekinthető, mert a disszidens radikális párti frakciókat sikerült leszerelni a párt legutóbbi értekezletén bizalmat szavazott az új kormánynak. A jugoszláv parlamentet e hó 25 ikére hívták össze.

Laboratorul LEO
ing. Theodor de Stipek, Ghimbav-Brasov

A LAP BELSE-KERESKEDŐK
LEI
ROLT ÖSSZEG
ESZPENZFIZE
GA DJÁK EL
Jan. 29-ig.

ényei erősen megvi-
ogy milyen mérték-
kihirdetésére, a fő-

eztem az egész ügy-
arról senki említést
em tudtam, mi van
este, amikor híveim
mban, értesültem ar-
hitvallásról, ame-
m. Nem mondom,
hogy az igazságnak
lmszöje akad még
rűlmény hatott rám
névtelen akcióival
g ez a nagyszabású
os érdemesitem az
os névtelen elemek
t nem akad gazdája.

előlk nyilatkozata
ők a „chérem-ügy-

alkirással ellátott
n sürgős választ
k ebben az ügy-
bbbitanács illetékes-
k az ügy elintézté-
tt a kérdéssel el-
Gírásainak megfelel-
mben, akik a bel-
tték és terjeszteték,
ni őket. Ez vesár-
den erőddmel a hit-
dozom és noha az
molyan veszélyez-
hítem, hogy a
em fogja kellemet-
által előidézett

Hatósági vizsgálat
hogy a föltűnést-
beleavatkoztak. A
eljutottak Prégába,
stósége a hatósá-
rdést intézett az
ztériumokhoz. A
adták, hogy a
tudomásuk van és
násrészt a ruszin-
tes jelentést kér-
szség, sem a kor-
de nem is tulaj-
jelentőséget. Az a
ekommunikációt
gok a magyar
g az 1921. évi
án bírálhatják el.

A chérem
kérdést intéztünk
aki kijelentette,
t már svitzedek
en amióta a mo-
éven nevezendő
üldöznek. Akit
tek, azt a zsidó
eljesen kiközösí-
volt szabad élni
kellert kerülni
ó pcrabau sem
temetőben sem
a az árokban s
rokat temettek,

en el
szelvényeivel

A kártékony Shaw

Est a rendkívül érdekes, bár szélsőségesen elfogult cikket G. K. Chesterton, Anglia egyik legnagyobb és — legkonzervatívabb írója írta, aki Shawnak mindig komoly ellene volt és mindig megragadja az alkalmat arra, hogy Shawot kritizálja. Bár a cikk hamis és a szubjektív elfogultságoktól, mégis kurlószempontjaink érdekességét tartjuk közlését, talán éppen azért, mert az ordályi olvasóközönség előtt eddig ismeretlen világlátásban mutatja be a nagy angol drámaíró.

Kétféle humorista van! Olyan, aki gyönyörködik az emberek lehetetlen helyzetében és olyan, akinek számára ez nem szórakozás. Rabelais és Dickens az előbbi, Swift és Bernhard Shaw a humoristát második valójához tartoznak.

Bernhard Shaw, aki a modern tartózkodás és a helytelen szígyenezet szeszölője volt, véleményem szerint határozottan káros befolyást gyakorolt az emberiség erkölcsi fejlődésére. A fiatalemberekre nagy hatást tett, de mégsem fiatalította meg őket azért, mert elképzelhetetlen, hogy Shaw fia a hivatás nagy tábort katonáit, harci indulók, bordalok, vagy romantikus, szerelmes versek megírására ösztönözze volna, bár az emberiség kultúr meggyilánulásának ezek az alakjai hasonlíthatók össze talán leginkább az imádással. Shaw elméletének legfontosabb célja megmagyarázni azt, hogy nem lehet más célunk, mint teljesíteni a hármas élethivatást, vagyis: hogy együnk, igyunk és szeressünk. Állásos bírálatának célja annak bebizonyítása, hogy az érzelmek, a hivatás és a társadalmi állás iránti érdeklődés a tulajdonképpeni élethivatások szempontjából nemcsak furcsák, hanem megvételre méltóan komikus ostobaságok, amelyeket egy kis rosszindulattal közönséges szélhámosoknak is lehet nevezni. Shaw okoskodásának eredménye tehát egy olyan nemzedék fejlődése volna, amely összes meggyilánulásaiban ügyetlennek mutatkozna és hogy miadaz, ami valamikor szabad elhatározásból fakadó, kellemes foglalkozás volt, kincs és elviselethez kénszerre változna. Viseljük el kesztyűt türellemmel a pogány örömeiket. Együnk, igyunk és legyünk komolyak.

A második pont, amelyben véleményem szerint Shaw káros befolyása különösen érezhetővé vált, az, hogy támogatta és fokozta azt a szellemi anarchiát, amely nem más, mint a gondolatok megsemmisítése. Korábbi műveiben megmegtépte a modern fiatalságot, amelyet a „Haladás Elvé”-nek neveztek. Amire gondolok, a következő: A múlt századok közfelfogása gyakran arisztokratikus volt a politikában és klerikális a vallásban, de mindenkor demokratikus maradt a filozófiában. A múltban az egész emberi társadalomhoz fordultak az emberek és nem egyesekhez. Ha pedig többen foglaltak állást egy gondolat ellen, akkor a többi véleménye volt irányadó. Ma más a helyzet, mert ha sokan elítélnék valamit, akkor ez a körülmény azt eredményezi, hogy végül mindenki érdeklődni kezd a dolog iránt, sőt ez a tény valahogy azt látszik bizonyítani, mintha egy szép napon az egész emberiség egy szívről, egy lélekkel tenné magáévá azt az ügyet, amelyről sokan elítélően nyilatkoznak.

Ezt a különös elméletet ellenérvekre méltatni ugyszólván alig érdemes. Az összes ellenérveket összefoglalni: Mondj, állíts és hirdess bármilyen eszevesztet örültséget és meglátást a kort! A tébolyoknak ezt a különös válfaját sürgősen ki kell iratni az emberiség érdekében. Azok a demokraták, akik a meg nem született csecsemőre hivatkoznak, hasonlóak azokhoz az arisztokratákhoz, akik rég elhunyt dádapjuk érdemeire hivatkoznak, követelnek előjogokat a maguk számára. Az ilyen egyéneket komolyan kellene figyelmeztetni arra, hogy mindig olyanokat akarnak meggyőzni állításuk igazságáról, akik nem elég találékonnyak, hogy gyors és találó válasszal döntő ellenérveket sorakoztassanak fel. Bernhard Shaw, aki túlélt az emberiség szellemi bonyodalmainak ezt a korszakát, mindenesetre nagy mértékben hozzájárult annak bekövetkezéséhez.

Régi igazság, hogy a gyenge lélek az ismeretlenségbe burkolt jövőben él, amelyet képzeletében tetszés szerint alakíthat a maga számára. Az eljövendő korok eseménytelenségének fehér lapját akárki könnyen beszíneszheti saját ízlése sze int. Sokkal nagyobb bátorság kell ahhoz, hogy a multa viszsagondoljunk, mert az olyan tényeket tartalmaz, amelyek fölött nem térhetünk napirendre, amelyben olyan férfiak éltek, akik bizonyára okosabbak voltak nálunk és olyan tetteket hajtottak végre, amelyekre mi képtelenek voltunk.

Meg vagyok győződve arról, hogy Bernhard Shaw komoly erkölcsi károkat okozott akkor, amikor sokat arra bátorított fel, hogy önmaguk igazolására a jövőre hivatkozzanak. Véleményem szerint ez volt Shaw második súlyos hibája, mert ezáltal gyávánkat bátorított, bár ő maga mindig őszinte volt.

Harmadik hibája szerintem az, hogy a felszínes és a pongyola kifejezési módot tette népszerűvé olyanok körében, akik csak a szemtelenségben utánozzák őt, anélkül, hogy erőneit is igyekeznének elejétűntani. A búsza és öntelt emberek legnagyobb hibája az, hogy sohasem akarják beismerni a hiúságukat. Ezért tehát, ha Shaw azt állítja, hogy egyedül csak ő lenne képes bármilyen korszerű alkotó mestermű megírására, vagy ha fölösleges hangon kijelenti, hogy örök időre lehetetlenné tette egy híres ellenfelet, akkor az ilyen kijelentésekben soha nincs semmi sértés. Sőt ellenkezőleg, Shaw nagyhangú kijelentéseiből én nem egyszer a kitévedő jóbarát hangját éreztem ki. Ezzel szemben gyakran volt alkalommal megfigyelni azt, hogy Bernhard Shawnál aránytalanul sekélyebb és értéktelenebb emberek készségességet erőfeszítéket tesznek ennek a felületlen gnyos hangnak az utánzására.

Briand elkecsereedett harcra készül Poincaré ellen

„A locarnoi szerződés már két évvel eselőtt létrejöhett volna”

(Páris, január 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Journal”-nak Briand érdekes interjú adott. Kijelentette, hogy a locarnoi szerződés alapját Cannesben vetették meg. A locarnoi szerződés már évekel eselőtt aláírhatták volna, ha bizonyos körök nem akadályozták meg a békepolitikát. A kijelentés célja arra, hogy Poincaré Cannesben megakadályozta Briand békepolitikájának érvényesülését. A nyilatkozat azt sejteti, hogy Briand elkecsereedett harcra készül Poincaré ellen.

A hietzingi járásbírósg elrendelte Battauer Hugó gyilkosának szabadlábrahelyezését

A bécsi országos orvosi tanács felebbezésel élt a döntés ellen

(Bécs, január 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Mint emlékeztetés, 1925. március 10-én Rothstock Ottó fogtechnikus lelőtte Battauer Hugót, a világhírű bécsi író. A gyilkos tettség motívumát politikai fanatizmust jelölt meg. A védő javaslatára megejtett orvosi vizsgálat beszámíthatatlannak nyilvánította Rothstockot, akik az örültek házába internáltak. Rothstock ez időtől kezdve a steinhofi elmeegógyintézet-

ben van. Néhány hét-előtt Rieh doktor Rothstock volt védője kérvényt intézett a hietzingi járásbírósgához, hogy Rothstockot bocsássák el az elmeegógyintézetből és engedjék házi kezelésbe. A hietzingi járásbírósg ennek a kérésnek eleget is tett, azonban a bécsi országos orvosi tanács a döntés ellen felebbezett az országos törvényszékhez.

A Zsidó Választási Blokk a béke és a belső egység győzelmét jelenti

(Cluj-Kolozsvár, január 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Zsidó Választási Blokk elnöksége vasárnap délelőtt gyűlést tartott, amelynek célja az volt, hogy a szövetség beszámoljon a legutóbbi kolozsvári közösgyi választásokról, de amely a szürke beszámoló-gyűlés helyeit a zsidó egység gondolatának künnépélyes manifesztációjává nőtt. A gyűlésen a blokk tagjai nagyszámaban jelentek meg. Dr. Fischer József, a blokk elnöke hosszabb beszédben ismertette a blokk tevékenységét a kolozsvári közösgyi választásokkal kapcsolatban és méltatta az eredményeket, amelyeket az egység ereje révén sikerült kihozni. Három rendes tagséget és az első pítagsági helyet kapta meg a zsidóság, ami szép eredmény, különösen ha figyelembe vesszük, hogy egy rendes tagságról, a negyedikről, amelyet a vezető román pártok garantáltak nekünk, önként mondott le a zsidóság, csak azért, hogy a pártközi megegyezés fel ne boruljon s hogy ezen magatartásával példát statuáljon a többi pártok számára, hogy ıme a zsidóság a béke érdekében a legmesszebbmenő áldozatokra is képes. Dr. Fischer sajnálkozásának ad kifejezést, hogy az Unionea kolozsvári fiókját nem sikerült képviselőhez juttatni a közösgyi tanácsban, jóllehet a Blokk vezetőségének ez határozott szándéka volt. A jelölő gyűléseken azonban ott voltak az Unionea képviselői is, akik maguk is belátták, hogy nincs más megoldás, mint a proponált személyi összetétel.

Dr. Fischer József nagy tetszéssel fogadott beszéd után Adler Simuel hitközségi elnök és dr. Jacobi Emil, az Unionea kolozsvári

fiókjának elnöke szólaltak fel, mindketten hangsúlyozva az egység és a béke fontosságát.

Dr. Kleia Miksa elismeréssel adózott a Blokk vezetőségnek és elnökönek, akinek tapintatos és politikai tevékenysége átlátszó jóhatást vittott ki. Kéri az elnököt, hasson oda, hogy az egyes csoportok torzalkodása ne veszélyeztesse többé a zsidóság külső egységét.

Adler Simuel újabb felszólalásában hangsúlyozza, hogy a Zsidó Választási Blokk életrevalósága és hivatottsága nem utolsó sorban abban is van, hogy mentesíteni fogja a hitközségeket a politikai állásfoglalás kényszerűségétől.

Fischer Részó, Rosenzweig Emanuel és Janovitz Géza felszólalásai után dr. Fischer József megköszöni a személye iránt meggyilatkozó bizalmat s a mai gyűlés legfőbb értékeként ezt a koncilians hangot és bátórsá törökív megértést tartja, amely minden felszólalásból kiáradt. Reméli, hogy a jövőben ez csak fokozódni fog és rövidesen az egész ország zsidósága egy táborban fog küzdeni jogáért.

A gyűlés ezután a Blokk vezetőségének a felmentvényt egyhangu lelkesedéssel megadta.

Prima tűzifát
legjutányosabban háshoz szállít
Fischer falelep, Cluj, Piara Garil 2
Telefon 1800. Telefon 1800.

Hirdessen az Uj Keletben

Mus

(Róma, 3. Az olasz újságírók újvámával Mus olasz diktatóriák hírlapok ut véleményes mánylapon hangzik: — A k...

— A k... f... je... a... hogy Itáliá... és hatvanöt... teljesen igaz... s... Tüsten... potot. A tö... t... mind... öt... élet...

Egy a k

Amig

(Cluj-Kolozsvár, január 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) és mosolyog márványán... zott meg... jában a... krupijja, a... len utakon... rendszerét... elegáns feke... mási a f... Aránylag f... ják fel, feke... Jánya a villá... a fehér ká... élményeinek

— Talán... osöndes, lá... egy kiránu... tem. Soha... kártyának... szönyeges j... ság ördöge, Barátaim e... én leültem... figyeltem... társaságra v... den sarkár... parvenüsgb... sége és a kas...

— Melle... gyogó széps... már véresre... ajánlottam... geira már eg... leimtlől kap... szerelmes vo... carlii variet... barátaim elu... újabb pénze... met az apá... zslógházban... diskurzus: a... Szomszédnő... lyása segít... Előbb mint...

A... Faradtan... krapie.

— Jövö... gondolni. Le... leg elragado... szabad volta... emelkedtem... tőkkel... — Sohve... kereskedő jö... úzte a rulett... — Egy... aki új... szis... vel kipróbál...

Mussolini hadüzenete az agglegények ellen

„A közélet egyik legveszedelmesebb rákfenéje a házasságnélküliség”

(Róma, január 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az olasz hivatalos lap, a „Gazetta Ufficiale” újví szanzációja az a diktatóri törvény, amivel Mussolini az agglegényeket sújta. Az olasz diktátor szükségesnek tartotta, hogy a hírlapok útján elmondja e tárgyról alkotott véleményét. Nyilatkozata, amely minden körülményben egyazon szöveggel jelent meg, így hangzik:

— A közélet egyik legveszedelmesebb rákfenéje a házasságnélküliség. Amikor látom, hogy Itáliában egy félmilliónál több huszonöt és hatvanöt év közötti ember él család nélkül, teljesen igazoltnak vélem az állam beavatkozását. Tünetet meg akarom szüntetni ezt az állapotot. A törvény elője, súlyos adókkal büntetni mindazokat, akik megcsúsznak a huszonöt éves életkort és mégsem házasodtak.

Az ebből származó állami jövedelmekről egy olyan nemzeti alap megereztését akarják, amellyel segítséget nyújtnak a szegényebb néprétegek házasságkötéséhez és támogatjuk a szegénysorsuk gyermekeit és az árvákat. Ha módomban állana az agglegényeket erőszakkal megházasítani, ugy ezt is megtenném. Ez azonban lehetetlen. A hazafiatalan és önző agglegények majd meggyőződhetnek róla, hogy jóval olcsóbb élettársat keresni, mint házasságon kívüli életet élni. Itáliában a normális és egészséges szaporodás fejlődési lehetősége egészen a szegények vállán nyugszik. Nem akarom, hogy az ilyen nagy felelősséget tehát egyedül ők viseljék. Az agglegény egész életén keresztül rendkívüli előnyöket élvez az állam részéről, anélkül, hogy kárpótlásul ezért új polgárokkal ajándékozná meg az államot.

Egy nyugalmazott montecarlói krupléval a kolozsvári kávéház márványasztalánál

Amíg egy játékos eljut odáig... Pénz, pompa, zálogház és ingyenjegy

(Cluj-Kolozsvár, január 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Mr. Burne fehér kávéát két habbal és mosolygva nyujja kezét a kávéházi asztal márványán keresztül. Alig néhány órája érkezett meg Kolozsvárra nagy világhírű körútjában a montecarlói nagy játékoskruplé volt krupléja, aki távoli csónas városokban, óltalan utakon próbálja túlfeszíteni, kimerült idegrendszerét elpihentetni. Kifogástalan szabásu, elegáns fekete zakó tapad testéhez, fehér kamári a lábán: tökéletes francia elegancia. Aránylag fiatalos arcát azonban brándak szártáják fel, fekete hajában itt-ott ezüst csillámlik. Járja a világot és a kávéházi asztal mellett, a a fehér kávéát kavargatva, elmond egyet-mást élményeinek, emlékeinek dus tárából.

Amíg valakiből kruplé lesz

— Talán huszéves sem voltam — kezdi csónas, lány hangon Mr. Burne — midőn egy kirándulótársasággal Monte-Carloba vetődtem. Soha nem voltam szenvedélyes barátja a kártyának és a vöröstepetés, puha, perzsaszőnyeges játéktérbe is inkább a kíváncsiság ördöge, mint a játékszenvedély csalt be. Barátaim elszédtek a játékasztalok mellett, én letültem és pénzt vettem elő. Nem igen figyeltem a játékot, a játékosokra, a tarka társaságra voltam kíváncsi, amely a világ minden sarkáról gyűlt össze, passzióból, vagy parvenüségéből, hogy frankjait Monaco hercegsége és a kaszinó igazgatósága javára elpazarolja.

— Mellettem egy vakitón dekoltált, ragyogó szépségű nő ült. Folyton vesztett és már véresre harsadálta ajkait. Udvariasan felajánlottam segítségem. Rövid leszek: Reggelre már egy penny sem volt az utra a szüleimtől kapott ezer fontból, ellenben fülleg szerelmes voltam szomszédomba, egy montecarlói variete csillagába. Tavirat szüleimhez, barátaim elutaztak, én ottmaradtam, újabb és újabb pénzeket kértem, egyik napon ott termett az apám. A holmim akkor már régen a zálogházban volt. Egy indulatos, feszült, rövid diskarzus: az apám kitagadott és elutazott. Szomszédnőm viszont, a ragyogó diva, befolyása segítségével bejuttatott a játéktérbe. Előbb mint segédkruplé. Később avasztam.

A hollandus kereskedő 391.000 frankja

Fáradtan sóhajt és kinéz az ablakon a volt kruplé.

— Jövő, karrier, ilyesmire nem jutott időm gondolni. Lassan egészen elfáultam — illetőleg elragadtam, magával cipelt a játéktér forró atmoszférája, idegkórbaeső levegője. Ha szabad voltam, magam is játsztam, együtt emelkedtem a nyerőkkel és súlyedtem a veszőkkel...

— Sohse felejttem el. Egy fiatal hollandus kereskedő jött egyszer. Alutólag szerelmi bánat úzte a rulett sántái karjai között.

— Egy régi kaszinó-róka karjai közé esett, aki új „szisztémáját” akarta a hollandus pénzével kipróbálni. Előbb csak rouge-ra játszottak

utóbb csak noir-ra. Sokat vesztett. Az öreg elpárolgott, a hollandus pedig hihetetlen szenvedéllyel vetette magát a játékra. Megtörtént az, hogy 72 óra keresztül fel sem állott helyéről és irtózatos összegeket vesztett. A vagyona egy hét alatt eluszott. Kolozsönköt vett fel nehéz kamatokra. Aztán a zálogházhoz fordult. Monte-Carloban ugyanis állami zálogház működik. Ez mindazt, amit a játéktérnek nem sikerült lesfőzni, azt elvégzi a zálogbeosztás. Mert Manco és hercege kizárólag a kaszinóból élnek.

— Egy hét múlva, egy délután holtan találták szobájában. Nagy garderozból már csak frakkja maradt meg, podgyász, ékszerek, semmi. Ellenben husz zálogadulát: „gy mellű 10 frank, egy arany harangos Schaffhausen óra 100 frank, egy evőkészlet 3 frank, három rend ruha 30 frank. Morfiomot fecskendezett vérsbe a fiatal szimpatikus, naiv hollandus. Az utolsó napokban égő szemekkel borotvátlanul és összetörtén járt-kelt a városka utcáin.

Midőn a holttestét elszállították (éjjel szállították el, hogy ne zavarja a vendégek nyugalmát) az ágya alatt megtalálták pénztárcáját. Harminekelezszer frank volt benne. Nem tudott róla.

A szisztém-játékosok

Egy külön csoportját képezik a montecarlói játékosoknak a „szisztémások”. Kis tételekben játszanak, de állandóan figyelik a golyó menetét, számításokat végeznek, szoroznak, osztanak, összeadnak és kivonnak és véli felállítják a meguk csalhatatlannak vélt szisztémáját. A kaszinó igazgatósága sohasem lehet eléggé elővigyázatos velük szemben. A kruplékat ezért minden négyórán leváltják, nehogy megszokták a monoton és kiszámíthatóvá váljanak. A szisztémák pedig csak ideig-óráig élnek. Azonnal intőzkedik az igazgatóság az ellenszerről. Egyetlen egyszer sikerült egy kétes urnak valamit furfangos, szörnyen komplikált rendszerral a bankot felrobbantani. Másnap kiutasították az ország területéről. Ígyen jeggyel utazhatott Párizs...

Ahik olcsón utaznak

— Apropos: ingyen jegy. A biléták kézen állnak kiallva az igazgatóság irodájában. Háromszáz kizsaszony dolgozik a montecarlói táviróhivatalban. Naponta átlag ezerszer kopogják le: „Küldjétek pénzt.” „Pénzt a leg-sürgősebben kérek...”

És ha már nem küldenek, és ha már a zálogház sem ad semmit, akkor a szerencsétlen áldozat legutolsó frankjából is, mindenször kifosztottan betárolja az igazgatóság irodájába, ahol kiállítják neki az ingyenjegyet házáig. Az utolsó szalmaszál...

Kosztner R. 26

Olcsóbban él az UJ KELET

tíz százalékkal, az az UJ KELET szelvényével vásárol

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Egyesítik: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Főszerkesztő dr. Marton Ernő.
Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Üzenet Erdélyi zionistáknak!

A Keren Kajmet ebben az esztendőben fennállásának huszonöt éves fordulójához érkezett és ezalkalomból a zionista sajtó behatóan foglalkozik a „Földvásárló Alap” elvi és gyakorlati jelentőségének, valamint gyűjtő és telepítési módszereinek ismertetésével.

A Keren Kajmet Jeruzsálemben székelő direktóruma az egész világ zsidóságához felhívást intéz, mert az, amit Palesztinában zsidó munkások alkotnak, minden zsidó becsületére válik, minden zsidó érdeklődésére és részvételére terjedhet számot, mert a palesztinai kolonizációnak a zsidóság minden rétegében nyelvi, szociális és világszemléleti különbség nélkül vannak barátai.

A jubileumi esztendőben a zionistáknak elő kell járniuk abban a feltételekben, hogy a palesztinai kolonizációs-munka fejlődése kizárólag ezen földvásárló Alap eredményein nyugoszik. Csakis ezen földvásárló Alap nagy földtartalékai biztosíthatják a bevándorlók letelepítését. Esért a zionistáknak ebben az évben a KKL gyűjtésében személyesen is részt kell venniük zionista lelkiismeretük azon tudatában, hogy Erec Jisraél jövője az ő munkájuktól függ.

Minden zionistának éreznie kell a feljebb irányított kérdést, vajjon megtette mindent, ami tőle telik, hogy a KKL gyűjtésében ebben az évben hatványozott eredményt hozzon. Minden demonstrációnak, ami a KKL érdekében történik, csak akkor van értelme, ha rámutathatunk arra, hogy a jubileumi akcióval a KKL céljainak elérésére új forrásokat nyitottunk meg.

A zionisták tekinték a KKL jubileumát saját meggyőződésük próbakövének. Minden zionista személyes munkával, intervencióval, propagandával, tettekre lép ügybuszgalommal szolgálja a KKL-t, a korszakos fordulóhoz ért nagy, Nemzeti Alepot.

A zionistáknak valóban ki kell használni a jubileum alkalmát, hogy erről az akcióról elmondhassuk, hogy a teljesítmény a zionisták elvételnek tettrévalását jelenti.

Dr. Flecher József
az Erd. Z. N. Sz. elnöke

— Prágában lesz július havában a kisanat konferencia. Prágából jelentik: A külföldi sajtóban önterjedt azon hírekkel szembem, hogy a kisanat külügyminiszteri tanácsal Pozsonyban találkoznak fognak, az „Est” prágai munkatársa arról értesült, hogy az antant-konferencia júliusban lesz Prágában.

— Kiüfentett zsidó főorvos. Az újví királyi kintetésekor során Kolozsvár egyik legnépszerűbb orvosának, dr. Lőrinczi Sándornak magas megüfentetésben volt része. Ötletége a legmagasabb közigazgatási kintetést, a Meritul sanitar I. oszt. érdemrendjét adományozta neki, a „vérhaj leküzdése körül elért eredményes munkássága” elismeréséül. Dr. Lőrinczi, aki egyik kolozsvári állami kórház főorvosa, az Ezra alapító és a pesti egyetemen a Makkabéknak is agilis tagja volt. A kiüfentett orvos tudományos működését is folytat és Lsvadit párisi professor felkérésére éppen most állítja össze a vérhaj gyógyításáról szóló referátumát, ezenkívül ugyancsak most dolgozik a községnek a vérhaj kezelésével szemben tanúsított magatartásáról észlelt hatéves tanulmányai megírásán.

— A januári Keren Kajmet perselyfűtés a mai napon kezdetét veszli. A perselyfűtő somrok minden perselytulajdonosnál meg fognak jelsni, hogy a perselyeket kiüfitek és róla nyugtát állítsanak ki. Az új perselyfűtési rendszer lehetővé teszi most már, hogy ugyanazon perselyfűtő somrak és somrok minden hónapban pontosan

...olyan ószintén...
...és azt hiszem, mi...
...Shaw működésé...
...kell.

és szül

...t volna...
...érdekes interjú...
...mag. A locarno...
...adályozták meg a...
...ozia Briand béke...
...sseredett hserca

er Hagó

...és ellen...
...Bieh doktor Roth...
...ntéztett a hietziagi...
...okot bosszúság...
...gedjék házi keze...
...g ennek a kérés...
...bósi országos or...
...bbezett az orszá...

a belső

...fel, mindketten...
...béké fontosságát...
...el adózik a B okk...
...kinek tapintatos...
...telános jóhatást...
...asson oda, hogy...
...sa ne veszélyez...
...egységét...
...álásában hang...
...tási Blokk életre...
...utolsó sorban ab...
...fogja a hitköz...
...kényszerűségétől...
...Emanuel és Ja...
...dr. Fischer Jó...
...ránt megavillat...
...legfőbb értéke...
...s békére törekvő...
...en felszólalásból...
...ez csak foko...
...sz ország zsidó...
...jogait...
...vezetőségének a...
...dással megadta.

zifát
...szállit
Piaza Garli 2
Telefon 1800.

Keletben

jelenjenek meg a perselyek kitérítése céljából. Ezzel is szolgálni akarjuk azt a bizalmat, amely a perselytulajdonos és perselyűritők között fenn kell, hogy álljon. Reméljük, hogy egy és ugyanazon perselyűritőnek havonkénti megjelenése meg fogja hozni a perselytulajdonos és perselyűritők között azt a barátságos bizalmat, amely Palestina különös szeretében nyilvánul meg és végül is a persely úján Erec Jiszráél gyorsabb felépítését fogja szolgálni. De az utóként beosztott szomák és somérok felkeresik az utcákban levő összes zsidó családokat, hogy azoknál is perselyeket helyezzenek ki, ahol még eddig perselyek nincsenek. Kérjük a kolozsvári zsidóságot, fogadják őket szeretettel és támogatásuk nyújtásáért apró perselyadományaik útján őket Erec Jiszráél iránti szeretettől vezérelt munkájukban.

— **A gyáriparosok memoránduma a kormányhoz** D.ember 30-án eszjött le Bukarestben az UGIR 16 ikt közgyűlésének folytatása. Ebből az alkalomból a romániai gyáriparosok és munkások országos szövetségének memorándumot szerkesztett meg válaszul a Meisner miniszter által a kormány nevében kifejtett programra. A memorándumban az UGIR ismételen hangsúlyozza a új stabilizációs terv sűrűs voltát, valamint helyteleníti, hogy a kormány különbséget tesz első és másodrangú termelési ágak, a földművelés és ipar között. A szállítás kérdésében az UGIR azon az állásponton van, hogy nem a CFR szervezete általakításával, hanem csak komoly reorganizációs programmal lehet a gazdasági életet ezen a téren szolgáltni, előszörban pedig a vasútnak megfelelő gördülőanyagot kellene beszereznie. Különösen sérelmez a memorándum azt, hogy a kormányprogramban nincs benne az az elv, mely szerint minden közhatalosnak a pénzügyminiszter által elkészített költségvetés-tervezet alapján róhatót ki, holott ennek az elvnek a keresztülvittele abszolút halaszthatatlan. Lehetetlen helyzet ugyanis, hogy az egyes és közhatalos adókon kívül minden miniszter külön adót róhat ki, ami teljesen kizárja a kalkuláció lehetőségét a termelésben. A gyáriparosok a memorándumot már át is nyújtották a kormánynak.

DECCA Hordozható, világhírű angol beszélgépek és lemezek legolcsóbbak Révész Béla zeneműkereskedésében, Ma osvásárhelyt, — Kérjen ajánlatot.

— **Két vasúti baleset.** Bukarestből jelentik: Ploesti és Valeni de Munte között könnyen vezetésre válható vasúti szerencsétlenség történt. Egy tehervonat elütött egy hajót, amelyen Dragan mérnök, Slatineanu generálmérnök és Jonescu állomásfőnök ültek. Mind hárman a kerek alá kerültek, azonban csodálatos véletlen folytán az utolsó pillanatban sikerült lefékezni a tehervonatot, úgy, hogy a hajó utasainak kisebb horzsolásokon kívül komolyabb baja nem történt. Ugyancsak tegnap egy másik baleset is történt. A bukaresti temesvári gyorsvonat mozdonya Piatra Ot állo máson kitért. Embereket nem esett bánt.

— **Csak 50 ezer lej kért szenvedett a felsővisói Elefánt-fürésztelep.** Tudósítónk jelenti: Közölte az Uj Kelet, hogy a megáradt Víz-folyó a telepben előtölte a felsővisói Elefánt-fürésztelepet, s honnan mintegy kétfélmillió lej értékű fát sodort el a víz. Szerencsére azonban az elsodort fa nagyrészt sikerült megmenteni és így a vállalat kára alig haladja meg az ötven ezer lejt. Érdekes, hogy a jégzajlás miatt a víz medre elzáródott, mire a folyó 28 év előtti medrébe tért vissza, amelyet az utóbbi időben kocsintok használtak a község.

— **Az „Ezra“ szenior bizottsága.** Az „Ezra“ zsidó egyetemi hallgatók és intellektuelek egyesülete elhatározta, hogy kulturprogramjának megvalósítása és anyagi helyzetének alakítására érdekében volt „Ezra“-tagokkal, ugynevezett szeniorokkal egészíti ki magát. Kolozsvár legkiválóbb zsidó intellektueljei lelkesen karolták fel ezt a tervet és máris megalkotották egy munkabizottságot, mely dr. Hamburg Józsefet, dr. Pártos Ervint és dr. Szényi Gézát küldte ki, hogy részletesen kidolgozzák a szenior-terület ügykörét, az „Ezra“ tánc a társaság mihéntjét és a legfontosabb feladatok megoldására javaslatot dolgozzanak ki.

Hyperol

fertőtleníti, megvédi a torok szájvizitálletta fájástól illatát, mint a szájvizitálletta is kapható minden gyógyszerárban, drogériában és illatszertárban.

— **A regái cionista szervezet konferenciája.** Bukarestből jelentik: Január 23, 24 és 25-én lesz Bukarestben a regái cionista szervezet országos konferenciája, amelyen részt fognak venni az erdélyi, bukovinai és bessarábiai cionista szervezetek képviselői is. A kongresszus legfontosabb napirendi pontja a különböző országos szervezetek egyesítésének megvitatása. Hír szerint szóba fog kerülni a kongresszuson az országos zsidó párt megalkotásának kérdése is.

— **Vanczák János leánya zsidó temetőben eszmélt.** Budapestről jelentik: Vasárnap a Dohány-utcai izraelita temetőben Erdős József megáldásvezető felügyél vette Vanczák Margitot, Vanczák János szociáldemokrata képviselő leányát. Házasságuknak egészen regényes története van. A fiatalok öt év óta szeretik egymást, de a leány nem akart apjától engedélyt kéri a zsidó hitre való áttéréshez. Végül a fia szölel nem egyetért vele, hogy gyerekként keresztény nő legyen feleségül. Így megvárta, amíg a leány nagykoru lett és most megtörték az esküvőt.

— **A kolozsvári Barisszia kulturdélutánja.** Vasárnap délután negyedik kulturdélutánját rendezte meg a kolozsvári Barisszia Akadémia a nézők elmi iskola nagytermében. Giszkalay János volt az előadó, aki „Bevezetés a zsidó történelmi filozófiájába“ címmel tartott mélyenszántó előadást. „Nem minden népek van története — mondotta az előadó — éppen úgy, ahogy nem minden egyének van életjele. Vanczák azonban népek, amelyek életjele parancsolóan befolyásolta a kultúr-emberiség fejlődésének irányát és életének egész tartalmát, hisz az emberiség intézményeit maguk és halálukat is túlélik, hatással maradandóan befolyásolták az emberiség berendezkedését és fejlődésének irányát. Három ilyen népet ismer a történelem: a görög, római és zsidó nép.“ A magasszárnyalású előadást, — amely a bevezetést köpezte a következő Barisszia kulturdélután előadásának — meleg ovációkkal köszönte meg a nagyérdemű hallgatóság.

— **Leégett a háza és megnyerte a tűzoltósorsjáték milics főnyereményét.** Bukarestből jelentik: Bukarestben most tartották meg a tűzoltók javára rendezett sorsjátékot, amelynek főnyereménye egymillió lej volt. A főnyereményt egy Bukarestben lakó magyar mérnök, Peterelli Emil nyerte meg. Érdekes, hogy Peterelli mérnök, aki részóta lakik Bukarestben, éveket ezelőtt gazdag ember volt, saját háza volt, amely azonban leégett és minthogy nem volt biztosítva, a mérnök teljesen tönkrement.

Hashajtonak, vértisztítónak „Koprol“ kincs, párja nincs.

— **Februárba halasztották a döntést a munkásbiztosítási járulékok ügyében.** Az elmúlt év utolsó napján tartotta meg előző hétről elnapolt ülését a betegsegélyző pénztár erdélyi és bánáti tizes véleményező tanácsa. A tárgyalások során a Casa Centrala vezérigazgatósága által kidolgozott költségvetési előirányzatot bizonyos módosításokkal elfogadták, de az 1926. és 1925. évi zárszámadások felülvizsgálására most sem került sor. A rendelkezésre bocsátott adatok szerint az erdélyi és bánáti betegsegélyző pénztárak mintegy 130—140 millió lej vagyonnal rendelkeznek, ami indoklatlanul teszi a járulékok terbevetett felemelését. A véleményező tanács azt a javaslatot tette, hogy a február elsejére kitűzött újabb ülésen a vezérigazgatóság tegyen előterjesztést ennek az összegnek a hováfordításáról.

— **Orvosi konzilium a király további kurájáról.** Bukarestből jelentik: Gerota dr., a király egyik orvosa ma külföldre utazott, ahol találkozni fog Hartmann professzorral és más francia és német speciálisokkal, akikkel megállapodik a király ezutáni kurájára vonatkozólag. Ezzel kapcsolatban közlik, hogy viziterest ünnepek megünneplésére nézve még nem történt döntés. Lehetőséges, hogy Mária királyné, vagy Ileana hercegné, esetleg Mihály trónörökös, vagy Miklós királyi herceg fogják az uralkodót képviselni.

— **Megkezdett a kényszererőgyezési eljárás visszaállítására vonatkozó javaslat a kolozsvári kamarához.** A kereskedelmi és iparkamarák szövetsége, mint ismeretes, törvényjavaslatot dolgozott ki a csődönkívüli kényszererőgyezési országos bevezetéséről, amelyről Cudalbu igazságügyminiszter úgy nyilatkozott, hogy esetleges módosításokkal megérvá fogja tenni. A javaslat most érkezett meg véleményezés végett a kolozsvári kamarához, amely ezzel a nagyfontosságú kérdéssel januári választmányi ülésében fog behatóan foglalkozni. A választmányi előreláthatólag a javaslat mellett fog állást foglalni, annál is inkább mert, annak idején a kolozsvári kamara erőlyesen tiltakozott a kényszererőgyezési eljárásnak Erdélyben való megszüntetése ellen.

Három új szó: Koprol legjobb hashajtó.

— **Összeírják a városi ingatlanokat.** Bukarestből jelentik: Január 8-án kezdődik a fővárosban a városi ingatlanok megszámlálása. Az ország többi részére vonatkozólag a kormány később fog rendelkezni.

— **Trotzkij lesz Oroszország berlini követe.** Berlinből jelentik: Német politikai körökben erősen tartja magát a hír, hogy az orosz népbiztosok kormányzótanácsának elnöke, Stalin, Leo Trotzkijt szemelte ki berlini követté. Az eddigi berlini követ, Krestinskij a párisi követség élére kerül Rakovszky helyébe, aki az elhalt Krassin állását foglalja el.

— **Ma kezdődnek a főrendiházi választások Magyarországon.** Budapestről jelentik: Az „Ujság“ értesítése szerint a miniszterelnök a jövő héten összeállítja azon negyven közéleti tényező névsorát, akiket a felsőházi tagságra a kormányzatnak kinevezésre előterjesztenek. Ma kezdődnek a főrendiházi választások. Az akadémia két rendes és két póttágot küld a főrendiházba.

קונדמאכונן. עם ויחד העירייה בעיר קאנט געבראכט דאס דיא ערשטע יארצייט דעם מיט הרב העירייה הגאון הקדוש דקוק מארא-מאראשענער ר' חיים צבי טייטלבוים זצ"ל ויחד זאממא 1. שבט תש"א בשלה אה 9-טען יאנוער ת"ש.

A makkabeusok könyve. Fordította és magyarosította ellátta dr. Dercsényi M. Ára 80 lej. Dr. Alexander B.: Spinoza 80 lej. Az Uj Kelet könyvcsatlályában.

„SO DERLING“ a legcsinosabb és legkényelmesebb haszfűzők, mellterők és salonia bevezette a női és férfi gumifűzők fehérneműk divatlap szerinti készítését, ahol mindezek a legutányosabb árban készülnek. Cluj, Calea Reg. Ferd. 3.

Előjegyzési naptárak cégnomással, megrendelhetők a **Bernát** papirosáruházában — Cluj

Ingyen olvasta Erdély legjobban szerkesztett napilapját, ha kivágja az UJ KELET szelvényét és vásárol vele.

Hecht-kalapüzem gyárt, fest, tisztít, formál nőies férfi kalapekat Str. Universitatii (Egyetem-u.) 3. Fiókja: D. Str. N. Jorga 1.

Kedd 19
Megn...
A koloz...
SZIN...
A játé...
nagy vilá...
hangosak:
Stockholmba
egyéből, m
Hetek óta
művészi beca
rab bemutat
Ö: egymásut
e óad sra ár
Kedd: Cirku
Sorozats
Szarda: Ninc
Csütörtök 4
helyáral
Tolnay
Csütörtök 8
szünetbe
Ihász A
Péntek: Ját
Poór Li
mier bé
Szombat 3-k
helyáral
ral, Ihá
Szombat 8-k
bérlet 3
Vasárnap 3 k
árakkal.
Ihász A
Vasárnap 7 k
szünetbe
Vasárnap 9 k
Ir' nnel,
szünetbe
Hétfő: Játék
szám B.
Kedd: Játék
ben. Sor
K...
köszörlését
zését legsze
kézműves,
Clu
But
ra, II.,
No 9—1927.
A
A cluji aut
det a szükség
sütésére.
Zárt ajánla
d. e. 9 óráig
(Timár utca 1.
megtekinthető
Cluj, 1927.
Josepovics
s. titkár

ly tovább
Garofa dr., a
ntasott, ahol
rral és más
kkel megál-
közölg. Ezzel
nepeinek meg-
fntés. L-het-
ns hercegnő,
liblós királyi

gyezségi el-
o javaslat a
skedelmi és
ves, törvény-
kivüli kény-
ól, amelyről
nyilatkozott,
gáéva fogja
neg vélemény-
ához, amely
nári választ-
glakozni. A
alat mellett
mert, annak
en tiltakozott
délyben való

galjanokat.
zdődik a fő-
aralás. Az
rmány később

zég berlini
et politikai
hir, hogy az
ának elnöke,
rini követte.
aj a párisi
yébe, aki az

házi válas-
ról jelentik
iszterelnök a
rea közéleti
agságra a kor-
Ma kezdőd-
kadémia két
házba.

1. számú
titotia és ma-
M. Ára 80
lej. Az Uj

hasfűzők,
éi és férfi
divatlap
egjutányo
g. Ferd. 3.

árak
etők a

No 9-1927.

Arlejtés pászkasütésre
A cluji aut. orth. izr. hitközség arlejtést hir-
det a szükségeltetett kézi és gépi pászka ki-
sütésére.
Zárt ajánlatok beadandók január hó 9 én
d. e. 9 óráig a hitközség Titkári hivatalában
(Timár utca 1. sz. a.) ahol a részletes feltételek
megtekinthetők.
Cluj, 1927. január hó 3-án.

lapokat
N. Jorga 1.

Megnyit a Széchenyi-tér 34. sz. alatt tojás üzlet

melyben minden nap szakszerűleg lámpázott
garantált friss tojást piaci áron 50-100 dbig
megrendelést hához szállítunk. HOLLANDER

SZÍNHÁZ - MŰVESZET

A kolozsvári román opera heti műsora
Szárda: saünet.
Csütörtök d. u. Babatündér. Tavasz éneke, Duna-
keringő. (ballet).

MAGYAR SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei.

Játék a kastélyban. Amerika és Európa
nagy világvárosai ma egyelőn egy darab sikerétől
hangosak: Newyorkban, Rómában, Berlinben,
Stockholmban, Bécsben. Budapesten nem beszélnek
egyéből, mint Molnár új darabjáról a sikeréről.
Hétfő óta a legnagyobb szorgalommal s komoly
művészi becsvágygal készül a színház az új da-
rab bemutatására. Pénteken lesz az első előadása.
Az egymásutáni estére van kitűzve s mind az öt
előadásra árusítja már a pénztár a jegyeket.

Heti műsor

- Kedd: Cirkuszhercegnő. (13 sor. Bérletszünetben
Sorozatszám 215.)
Szárda: Nincs előadás.
Csütörtök 4 kor: Divaldass asszony. (Leszállított
helyárral. Lengyel Irénnel, Neményi Liliel,
Tolnay Andorral, Ihász Aladárral. Sorozat. 216.)
Csütörtök 8 kor: Cirkuszhercegnő. (14-szer. Bérlet-
szünetben. Karácsonyi Ilivel, Tolnay Andorral,
Ihász Aladárral. Sorozatszám 217.)
Péntek: Játék a kastélyban. (Ujdonság először.
Poór Lili és Janovics Jenő főlépésével. Pre-
mier bérlet 36. szám. Sorozatszám 218.)
Szombat 3-kor: Frasquita. (24-szer. Leszállított
helyárral. Karácsonyi Ilivel, Tolnay Andor-
ral, Ihász Aladárral. Sorozatszám 219.)
Szombat 8-kor: Játék a kastélyban. (2-szer. Napi
bérlet 36 szám A. Sorozatszám 220.)
Vasárnap 3 kor: Marica grófnő. (Leszállított hely-
árral. Karácsonyi Ilivel, Tolnay Andorral,
Ihász Aladárral. Sorozatszám 221.)
Vasárnap 7 kor: Játék a kastélyban. (3-sor. Bérlet
szünetben. Sorozatszám 222.)
Vasárnap 9 kor: Akácfa virág. (12-szer. Lengyel
Irénnel, Tolnayval, Ihász Aladárral. Bérlet-
szünetben. Sorozatszám 223.)
Hétfő: Játék a kastélyban. (4-szer. Napi bérlet 36.
szám B. Sorozatszám 224.)
Kedd: Játék a kastélyban. (5-ször. Bérletszünet-
ben. Sorozatszám 225.)

Korcsolyák

készítését és nickele-
zését legszelben készíti
kéményes, orvosi műszerész nickelező telepa

Fried Jenő
Cluj, Piata Unirii 22.

Butor

Hálószoba, szép, jó
és olcsó. Siebold
Fülöp butorgyá-
rában Timisoa-
ra, II., Távirada-u, 19. sz.

KÖZGAZDASÁG

Ex-lex állott be a Banca Nationalánál

Sem kormányzója, sem véglegesített alkormányzója sincs még a jegyintézetnek.
Január 31-ig meghosszabbították a régi 500 lejesek beváltási határidejét

(Bucuresti-Bukarest, jan. 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délben 12 órakor Averescu miniszterelnök és Lepadatu pénzügyminiszter megbeszélést folytattak a miniszterelnökségen a Banca Nationala kormányzó tisztségének betöltése ügyében. A megbeszélésen azonban hir szerint nem hoztak határozatot. Lepadatu miniszter távozóban a hírlapírók előtt kijelentette, hogy Capitanovici alkormányzó misszióját egy évre meghosszabbították és így ő fogja vezetni a Banca Nationalát az új kormányzó kinevezéséig. Tekintettel azonban arra, hogy a Capitanovici missziójának meghosszabbításáról szóló decretum eddig nem jelent meg, a főváros politikai és pénzügyi körében igen nagy feltűnést keltezt, hogy a kormányzó tisztséget nem töltötték be, mert így ma már a Banca Nationalánál ex-lex van, amire a Nemzeti Bank történetében eddig még nem volt példa.

A Banca Nationala bukaresti főintézete egyébként ma hivatalos kommunikét tett közzé, amelyben közli a közönséggel, hogy a főintézet és a fiókok egészen január 15-ig beváltják a régi típusú 500 lejes bankjegyeket.

Szükség van-e a gyógyszerük védővámjára?

Írta: dr. Schönfeld Jenő,

a nagyváradi „Vesta“ vegyészeti és gyógyszergyár igazgatója

December 25-iki számában az Uj Kelet érdekes nyilatkozatot közölt Kreyer Elemértől, a temesvári Gaa-Kreyer-művek igazgatójától a készülő vám-tarifának a gyógyszerárkereskedelemre vonatkozó intézkedéseiről. Készséggel adunk helyet most dr. Schönfeld Jenő, a nagyváradi „Vesta“ vegyészeti és gyógyszergyár igazgatója válasnyilatkozatának, amely előreláthatólag élelke replikázásra fog alkalmat adni az érdekeltek körében.

Az Uj Kelet december 25-iki számában az új importtariffával kapcsolatban egy cikk jelent meg, amelynek adatai nagyon kihívják a kritikát, mert vitán felül, hogy a kormány által tervekbe vitt új vámterifa a hazai ipart támogatásban kívánja részesíteni, amire ez rá is szorul, ezt pedig hathatós vámvédelemmel óhajtja elérni. Ha a tervezett új vámterifa egyik-másik tételében tévedés is forog fenn, a vámjavaslat jöviszámúségét és jövinulatát nem lehet általánosságban elvitatni.

Az Uj Kelet említett cikke speciálisan csak a gyógyszerekkel, illetve a gyógyszerül használt kémikáliákkal foglalkozik, ezért én is csak ezen részletről óhajtok írni.

Hogy mennyire szükség van a belföldi ipar támogatására különféle most említett cikkekben, néhány példával fogom megvilágítani.

Szánte hihetetlenül hangzik, de mégis úgy van, hogy

a gyógyszerészetben használt higanykenőcsök 90 százaléka nálunk külföldi származású, pedig ezeknek az előállításához semmi különös szakképzettség, vagy anyagi befektetés nem szükséges, mert a készítése az elképzelhető leg-egyszerűbb valami.

Vegyünk egy másik példát: A gyógyszerül használt ex-raktumokban (gyógynövény kivonatok) csaknem az egész belföldi szükségletet b hozattal fedezik, pedig ilyen ex-raktum készítésével minden szakember tisztában van és külföldön a román IV. le gyógyszerkönyvekre nézve pontos, kimerítő előíllítást utnu a társakat ad. Nem is beszélve arról, hogy ezeknek a behozatala igen súlyos összegekkel megkárosítja az államkincstárt, mert a készítésük csaknem kivétel nélkül a részesei történelk és azáltal, hogy az ex-raktum külföldön készült, a kincstár részére kárbevétel a szeszfogyasztási adó, mely ma nem kevesebb, mint litereként 100 lej. Természetesen a szeszípar is szenved ezen anomália miatt.

Nem hagyhatom említés nélkül, hogy

Románia igen sok gyógynövényt exportál, amelyek a külföldről extraktumok formájában drága pénzen kerülnek hozzánk vissza.

Vagy vegyük a bismuth példát, melyről az Uj Kelet cikke említést tesz. A bismuthókat belföldön igen gyártják, amely gyártmányt az egészségügyi minisztérium ellátási nyilatkozata a külföldivel teljesen egyenrangúnak deklarálja. A bismuthó-szükséglet, hozzávetőleges számításom szerint, lehet évenként legalább 15 millió lej. Azt hiszem, nem tévedek, ha azt mondom, hogy ezen összegből 14,5 millió a külföldre esik, amely külföld tudomást szerzve belföldi gyártást kísérletezről, máris olyan dampingsárral dolgozik, hogy

ha egy 50 százalékos értékvédmémet adna az állam, még akkor is veszélyeztetve van a belföldi termelés lehetősége,

Tőzsde

A piac tartózkodó és üzletellen. A mai napon első ízben jegyezték a magyar pengőt 3340-3370 es megnyitókurzuson.

Devizák	Valutapiac 1927 január 3 (Rador)								
	Kolozsvár	Zürich		Páris	Buka-rest	Buda-pezi	Bécs	Prága	New-york
		nyitás	zárlat						
Zürich	3710-3720			48 1/2	3715	110462	13708	652 1/2	1933
Newyork	191-193	517 1/4	517 3/8	2531	192	57 1/20	70920	3376 1/2	
London	932-936	2511 1/2	2512	12285	932	2772 1/4	3442 1/2	16385	48531
Páris	770-775	2045	2045		770	2260	2804	1337 1/2	394 1/2
Milano	870-880	2325	2315	113 1/2	870	2559	3175	151 1/2	499 1/2
Prága	538-572	1532 1/2	1535	7485	570	1691 3/4	2101		296 1/4
Budapest	3340-3370	9052 1/2	9060		2710		124110	591 1/4	
Belgrád	330-340	912 1/2	912 1/2		330	1008	1251	5960	176 3/4
Bukarest		270	270	1330		298 1/2	373 1/4	1775	53
Varsó		57 1/2	57 1/2			6320	7858	373 1/4	
Bécs	2700-2720	7305	7300		2720	8055		476 1/4	
Berlin	4560-4580	12305	12305		4595	13585	16863	80288	

Száz lel árfolyama: Zürich (utó) 273 1/2, Páris 1330, Budapest 298 1/2, Bécs 37325, Prága 1775.

tekintetbe véve, hogy a német világcégeknél, amelyek óriási anyagi lehetőségek felett rendelkeznek, egyáltalában nem jön számításba az a néhány millió, amit egy külföldi gyár letérésére fordítanak, mert hiszen a letérés után behozhatják ezt kasszájukba.

Fel kell még említenem, hogy ezen okok miatt a belföldi bismuth-fémtermelés csaknem egész évben stagnált, pedig az állam is be van erre rendezve. Felhozhatnák még számtalan példát, eltekintve azonban ettől, nem akarván ezen közlésemet hosszúra nyújtani, de rá kellett mutatni, hogy igenis, amennyire csak lehetséges, fel kell emelni a behozatali vámdíjtételeket, mert csak úgy lehet eliminálni az előítéleteket és csakis úgy lehet megakadályozni a felesleges külföldi cikkek beáramlását. Hogy ezen felesleges külföldi vásárlások milyen súlyos következményekkel járnak igen sok irányban, erre nem óhajtok kitérni.

Vissza kell térnem az Uj Kelet közleményének azon megjegyzésére, hogy az új vám-tarifában azért van annyi hiba, mert a droguiták reprezentatívai nem voltak az előkészítő bizottságban. Erre legyen szabad megjegyezni, hogy nemcsak a gyárosok voltak jelen ezen megbeszéléseken, hanem a fogyasztók, így tehát a droguisták is. A nevük felemelését feleslegesnek tartom, sőt nemcsak ezen tényezők voltak képviselve az előzetes vámtárgyalásoknál, hanem a külföldi gyárak ügynökei is, akiknek természetesen elég az érdekük, hogy minél könnyebben lehessen importálni.

 # A romániai kenderipar válsága. Egyik legutóbbi számunkban részletesen foglalkoztunk a romániai kenderipar kritikus helyzetével, amely megfordulásra bírta az érdekelteket. Memorandumot intéztek a kormányhoz, amelyből a következőket követelik a kendergyárak fejlődése érdekében: 1. A kóc kiválti vámjának teljes eltörlését. 2. A tiltott kender és a kóc behozatali vámjának jelentékeny felemelését és még lényegesebb felemelését a fészelt kender behozatali vámjának, minthogy az országban megfelelő számú munka van, akik értik a kender fészeltését és különben is ebben a szakmában is van elég munkanélküli. 3. Egyes szabályozását a kikészítési eljárásnak olyan kender és kóc kivételre vonatkozólag, amelyek importált kenderkórókból származnak. 4. A használt gépek behozatalának engedélyezését a kendergyárak összeállításának, hogy Románia ne legyen kényszerülve annyi kenderfontalat és szövetet behozni ezután is, mint ahogy ez eddig történt. Végül pedig követelik a kenderfontal behozatali vámjának szabályozását, illetve lényeges felemelését.

 # Felemelik a tanoncilletékeket. A parlament szünet előtti ülésén a kamara meg- szavazott egy törvényt, amely újabb terhelést ró a kereskedőkre és iparosokra. A törvény azon rendelkezésével, amely munkásokként heti 2 lej fizetésre kötelezi az összes munkásokat a tanoncoktatási alapszámra, az Uj Kelet már részletesen foglalkozott. Ugyanez a törvény azonban egyidejűleg felemeli az eddigi tanoncilletékeket. Eszerint a jövőben minden tanoncszerződés után 30, felszabadító levél után 300 és minden iparigazolvány után 500 lej illetéket kell fizetni.

 # Lassan halad az új CFR-tarifa kidolgozása. Január elsején kellett volna életbe lépnie a revízió alá vett vasúti tarifának, ami azonban eddig még ismeretlen okokból elmaradt. A végleges új CFR-tarifa életbeléptetését — mint már jeleztük — csak április elsejére ígérte a kormány. Nem valószínű azonban, hogy az új, modern alapokra fektetett vasúti tarifa elkészültéig, mert az előkészítő munkálatok nagyon lassan haladnak. A vasúti rövidesen kérdőíveket küldt szét a nagyobb kereskedelmi és iparvállalatoknak, vagyis a nagy szállítóknak. A kérdőívekből az derül ki, hogy a CFR az egyes árukat harminc osztályba akarja sorozni abból a szempontból, hogy milyen értékek, tömegárak, vagy pedig darabárak, végül, hogy előállítás helyük szempontjából kis, vagy pedig nagy távolságra kell szokat szállítani. A kérdőívekhez mellékelt utasítás azonban olyan kezdetleges és hiányos, hogy azok megfelelő kitöltése teljesen lehetetlen és az esetleg be is küldött adatok hasznavetetlenek lesznek.

 # Egységesítik a zálogházakra vonatkozó rendelkezéseket. A zálogházak tulajdonosai ellen már rengeteg panasza hangzott el a közönség körében és ez sok helyen arra az eredményre vezetett, hogy a városok a zálogházakra saját kezelésbe való átvételére határozták el magukat. Ennek az egységes megoldási módjának azonban még nem sikerült érvényt szerezni. Most azután a kereskedelmi és ipariügyi minisztérium egy tervezetet dolgoz ki, amely a különböző országrészekben érvényben lévő zálogházi rendelkezéseket lesz hivatva egységesíteni. Az, hogy ez a reform milyen tendenciájú lesz, még ismeretlen.

SPORT

Haggibbor-versenyzők győztek végig a kolozsvári ping-pong bajnokságokban

Kolozsvár 1926. évi bajnokai Mauthner Ödön és Devecsery Ancy Haggibbor

(Cluj-Kolozsvár, január 3. Az Uj Kelet tudósítójától) Január elsőjén és másodikán a Haggibbor ping-pong szakszövetség új Malom-utcai otthonában és a Haggibbor rendezésében kerültek lebonyolításra Kolozsvár 1926 évi asztali teniszbajnokságai. Amint az előrelátható volt, az egyes bajnokságokat az összes neves kolozsvári versenyzők konkurrenciája ellenére is a nagytudású Haggibbor-versenyzők biztosították maguknak és főlegyes technikájukkal, játékkészségükkel végig domináltak a versenyeket. A nagy érdeklődés mellett lefolyt verseny részletes eredményeit alább adjuk:

Férfi egyes. Bajnok Mauthner Ödön Haggibbor, aki rivális klubársát, Schwartz Zoltánt nehéz küzdelem után 3:2 arányban győzte le és utasította a második helyre. 3. Goldstein Miklós Haggibbor. A tavalyi győző Hermann Haggibbor már a selejtezőben Schwartztól szenvedett vereséget folytán kiesett a további küzdelmekből. A verseny rendkívül névs és szép momentumokban bővelkedő volt. A döntő játszma Mauthner és Schwartz között izgalmas küzdelem után csak az ötödik esetben dönt el (21:18, 17:21, 16:21, 21:19, 23:21) a rutinosabb Mauthner javára.

Női egyes. Bajnok Devecsery Ancy Haggibbor. 2. Fülöp Magda TC. 3. Biza Baba TC. A női versenyzők meglepő játékkészséget mutattak. A bajnok Devecsery Ancy különösen fejtűnést kellett energiás, stílusos játékával.

Férfi egyes II. o. 1. Heller Ferenc Haggibbor. 2. Kalaár Ferenc Haggibbor. 3. Rosenfeld György Haggibbor. Meglepetés Heller győzelme a favorit Kalmárral szemben.

Férfi egyes ifj. 1. Stein Ferenc Haggibbor. 2. Simon Eadra Haggibbor. 3. Mezei Ernő TC. Stein nagy fölényrel nyerte versenyét.

A férfi páros még nem nyert befejezést. A Schwartz-Hermann II., Hermann I.—Goldstein Haggibbor és Szankovics I.—II. KKASE párok egy-egy vereséggel holtversenyben végeztek. A döntő valószínűleg megismétlik.

Itt említjük meg, hogy a Haggibbor versenyző gárda három legjobb tagja: Mauthner, Schwartz és Hermann startolnak a temesvári Kadima csütörtökön kezdődő országos versenyén.

A temesvári Kadima országos ping-pong verseny. A temesvári Kadima Sport Egylet 1927 január 6-án reggel 9 órai kezdettel a Zsidó Liceum tornatermében országos ping-pong versenyt rendez a következő számokkal: 1. Férfi egyes. 2. Női egyes. 3. II. oszt. férfi egyes. 4. Ifjúsági egyes. 5. Férfi páros. 6. Három csapatverseny. Díjazás: Az egyéni számokban és a páros versenyekben az első három helyezett szép kiválti érmekkel, a csapatversenyben az első helyezést elért csapat tagjai szintén érmekkel lesznek jutalmazva. A nevezések Kadima Sport Egylet, Timisoara I., Cafe Ferdinand címre küldendők.

Külföldi sporthírek:

Budapest. Vasas—Kispest 3:1 (0:0). Újpest—III. ker. TVE 5:3 (4:1). Ferencváros—Nemzeti 2:1 (1:1). A nap legérdekesebb mérkőzése az utóbbi, amelyet az FTC csak erős finisával nyer meg. **Lüttich.** Csehszlovákia—Belgium 3:2 (1:0). Erős, heves küzdelem némi cseh fölényvel. **Bécs.** FAC—Wacker 3:3 (3:2). Slovan—WSC 3:2 (2:0).

APROHIRETÉSEK

Egyesületi közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 40 lej. Állás-keresőknek 80% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej

Könyv és papírkereskedő szept. februári b. l. 6. sz. el. f. vétetik Klein Gyulánál Oradea, Regela Ferdinand

2 kereskedő vagy hivatalnok fiátsámban teljes ellátást kaphat orth. ur. családnál zongora használatával. Cim a kiadóban.

Zongora
Lusberger & Glos gyárt. Any. fekete tölgy. Szerk. zett. hárompedálos, vadonatúj, igen olcsó árban, sürgetően **eladó.**
Rosenberg J. Calea Victoriei 5 sz.

Jo vanolam naszoz ajánlkozok napi 100 leiert. Cim: Str. Lourei No 9.

Zsidó Árvagondozó „Tricotage” hárisnyakötő műhelye felvesz tanuló leányokat. Je entkezni Str. Avram Jancu [Petőfi-utca] 27.

Zsidó árva nőleány (bármilyen foglalkozást vállal azonnaltalra Hermann — Pata-utca 72.

Az idő pénz elvét valósi ja meg, aki nem sajnálja a fáradságot, hogy **Felérő fehérnemű szalonjában** Rákóczi-ut (Str. Grigorescu 86. rendeljen meg **fehérnemű** és ágynemű női és férfi szükségletét

Bauch Ernő üzletébe az téli szezonra gyönyörű perzsa, kelim-gobelin, hebedó- és mozaik **kézimunkák érkeztek** szonkívül nagy választék **csipkék, gombok, harisnyák és koztyúkban.**

Taufér tanár által elismert **has és csipő-fűzők**
kombinék kizárólag **Rosenzweig** Róza — cégnél kaphatók, **Oradea,** Str. Cosbuc (Szalárdi u.) 9. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. **Mieder-anyag, kelim, gobelin.** Harisnya és csipke nagyraktár. — Visszamaradt **modellek félárban**

Horganyozott **láncháló** rendkívül ruganyosak, könnyen kezelhetők, nem rozsdásodnak Tartó ságukért 20 évi jótállás. — Megrendelhetők minden butorakeraktnál és a gyárnál **Flesch & Flui** sodronyárnyár, Arad, Str. Lt. E. Teodoria 8.

szakszövetség adóhivatal
Brazay-utca
Teléfono
és kiadó
128 és 19

1927 január 5

Tono
A Tono Bussborzongó-féle éget megfiatalítósággá változtatja a szós gyógyászati ellen. És miáltal Piakátok és ujságot tettek a Tono Btőtát milliárdosszónságes konyvalgyógyhatása nincs ebben rejlik a modern szászú nagyhatalomnak emléket H. G. „Tono Bangay” regény nygvan, d Megtűnjük belőud művelni, f és milliók tömeg alatt tartani.

A reklám ha a fölöttébb érde pokban terjeszté láműgyek egyik Maurey Allison békét és a népe lám segítségével vasolja a Népsz den napilapjába szarnapjant k ban egy hasábo Népszövetség Népszövetség nek. Öletes és mindeu lapban ható eredménye Allison kiszámít font sterlingre r retti reklámuak ha az Egyesült bele ebbe az a hogy ez hatalm akkor, hogy a adnak ki kató háboruban egye háborus célokra Mr. Allison reális tényeken lámok költségek A reklám valódi hogy milyen d csak a ténylege kulációjába és kerül, ugyazólv kalkulációban benne, vejjon e amelyet Mr. A nyilván úgy ké sikerült a nagy libe bangratni, egy becsületes Népszövetség é terjesztési. Há Bungayt és csinálni hangos Amit a reklám olcsó, pillanats zőkben, de u A Tono Bungay csucsról, a hat bunkott alá a d Allison a mai letes, romantik sedő, műveletl ajánlja, mint remtésére. A amely évtized jelszavakat és okat. Ennek